

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji 11. do 20. aprila 2012

OBVESTILO

Zaloge talne vode se po padavinah počasi izboljšujejo, velik hidrološki primanjkljaj pretekle zime in zgodnje pomladi še vedno ni premagan. Kmetijska tla pa so z vodo že dobro preskrbljena. V SV Sloveniji ter tam, kjer so razmere omogočale, je seme koruze že posejano, drugod setev pričenjajo te dni. Trenutne temperaturne in vodne razmere v tleh omogočajo kalitev in vznik posejanega semena. Razmere so ugodne tudi za rast zelene mase pri žitih in travni ruši. Kljub temu bo zmanjšan pridelek žit kot posledica zimske in zgodnje spomladanske suše verjetno neizbežen. Na obalnem območju se sušno stanje nadaljuje, saj so skromne padavine le osvežile vrhnji sloj tal. Sadjarji še vedno ugotavljajo posledice spomladanske pozebe na sadnem drevju. Zaradi zgodnejšega fenološkega razvoja so pozeble tudi nekatere medonosne rastline, zato o škodi poročajo tudi čebelarji. Izletavanje čebel in opravevanje je bilo zaradi deževnega in vetrovnega vremena v pretekli dekadi pogosto moteno.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V obdobju od 1. do 20. aprila je v večjem delu Slovenije deževalo. Največ dežja je bilo v SZ Sloveniji, količina dežja se je zmanjševala proti vzhodu, JV in JZ. Največ dežja je padlo v Posočju ter višje ležečih predelih, več kot 200 mm. V skrajnem severovzhodnem delu Slovenije je padlo okrog 30 mm dežja, nekaj več na Obali. Zadnje padavine so rahlo popravile petmesečni padavinski deficit v večjem delu Slovenije, najbolj so se razmere popravile v severozahodnem in osrednjem delu Slovenije (Rateče 67 % in Bilje 71 %, Ljubljana 63 %, Novo mesto 59 % dolgoletnih količin padavin). Razmere so bile slabše v severovzhodni Sloveniji (Murska Sobota 54 %). Najslabše so razmere še vedno na Obali, kjer je padlo le 50 % dolgoletnih padavin. Temperature zraka v drugi aprilski dekadi so bile povsod pod dolgoletnim povprečjem. Najhladnejše, več kot eno stopinjo pod povprečjem, je bilo v večjem delu Dolenjske, v Vipavski dolini ter na Štajerskem in v Prekmurju. Trajanje sončnega obsevanja je bilo v drugi dekadi povsod podpovprečno. Še največ, do 75 %, povprečne vsote sončnih ur so prejeli v pasu od Koroške in Pohorja, prek osrednje Slovenije in Notranjske do Vipavske doline in Obale.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Dnevne vrednosti izhlapevanja so se v drugi dekadi aprila gibale v povprečju malce nad 2 mm. Z izjemo Gorenjske, kjer so bile tudi najvišje dnevne vrednosti okoli 3 mm, so bile na Obali preko 4 mm.

STANJE RASTLIN

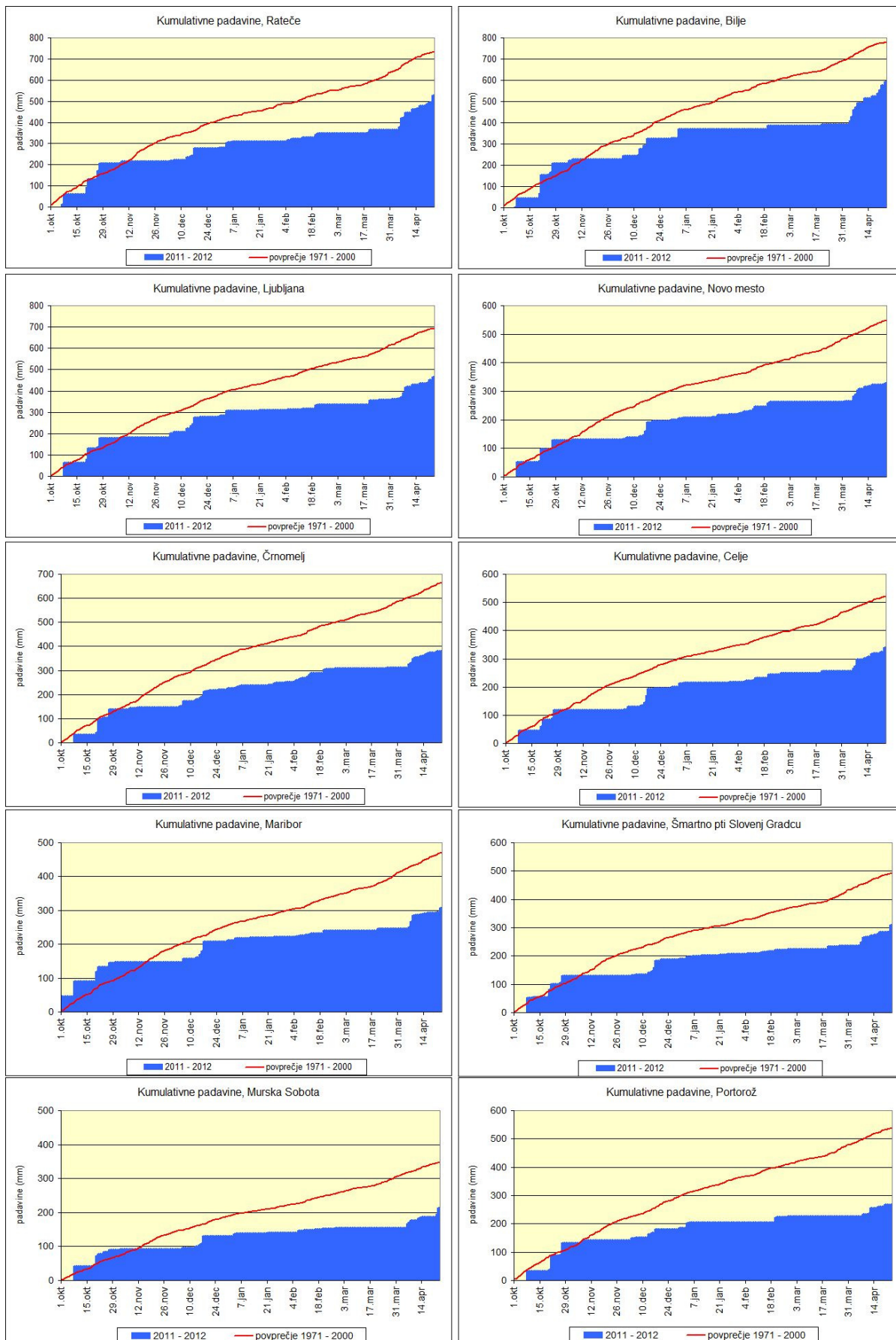
Tam, kjer je deževalo je površinski sloj tal dovolj vlažen, tako da bodo lahko vzkalila že posejana semena. V SV Sloveniji je seme koruze večinoma že v zemlji, saj so vremenski pogoji brez padavin omogočali setev vse do konca te dekade. V drugih predelih Slovenije, pa se setev koruze pričinja, pogosto jo motijo padavine. Stanje po suši se popravlja zlasti tam, kjer so bili izvedeni primerni ukrepi ob sušnih razmerah. Kljub temu bo suša pustila posledice. Tudi deževje v zadnjih dneh ne bo nadoknadilo stanja dolgotrajnega primanjkljaja vode na ozimnih posevkih. Ti so se na lažjih tleh slabše razraščali, zato lahko pričakujemo manjši pridelek. Ozimna žita v SV Sloveniji že steblijo, drugod prehajajo v to fazo. Pogoji za rast zelene mase pri žitih so trenutno dobri. Močan porast zelene mase je opaziti tudi na travni ruši. Slabše je stanje v vinogradih in sadovnjakih, kjer so rastline utpele poškodbe po pozebi. Pri prvem ocenjevanju poškodb cvetov po pozebi je bilo možno ugotoviti opazne poškodbe oziroma uničenje semenskih zasnov ali plodnic, posledice poškodb prašnikov in posledično slabše oprašitve in oploditve pa bo skupaj z končno oceno škode zaradi pozebe možno podati šele po končanem junijskem trebljenju plodičev. Na območjih, kjer so bili v času pozebe cvetni brsti še v zgodnejših fazah razvoja so konec te dekade jablane polno cvetele. V pretekli dekadi so bili zaradi deževnega in vetrovnega vremena pogoji za izlet čebel in opravevanje pogosto slabi. Vrtnine zaradi spomladanske pozebe niso bile prizadete, a si na Primorskem še niso opomogle od zadnje burje, ki je povzročila veliko škode. Pri njivskih pridelkih je škodo zaradi pozebe utrpel predvsem zgodnji krompir, kalčki so pomrzili, kar pomeni, da ga bodo pobirali vsaj tri tedne pozneje, pridelek bo manjši, gomolji pa drobnejši. Prizadeta je tudi oljna ogrščica, ki je že cvetela, na žitih pa poškodb ni. Zaradi zgodnejšega cvetenja so pozebli tudi cvetovi akacije, pomembne medovite rastline, precejšnjo škodo zaradi tega napovedujejo tudi čebelarji.

VODA V TLEH

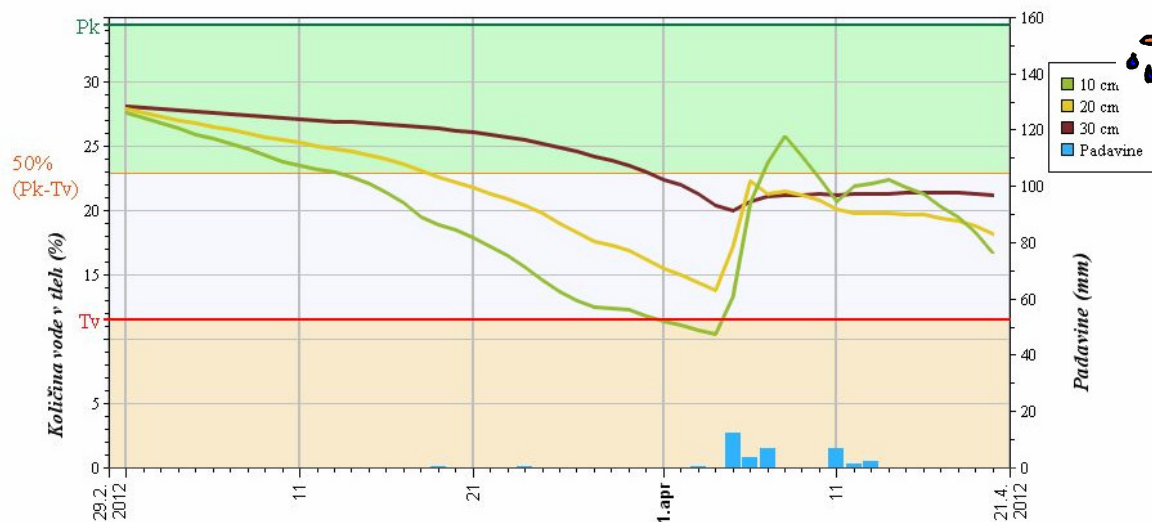

Do zadnjih dni druge dekade se je stanje vodne zaloge nekoliko popravilo v severovzhodni Sloveniji, kjer je padlo od 30 do 40 mm dežja, vendar je še vedno pod povprečnimi vrednostmi. Nekoliko boljše je stanje v osrednji Sloveniji in v regijah, kjer je stanje popravil dež v prvi tretjini aprila.

**Kumulativna višina padavin od 1. januarja do 22. aprila 2012
 (črta ponazarja potek kumulativne višine padavin dolgoletnega povprečja 1971 – 2000)**

Povprečna dnevna vsebnost vode v tleh in padavine: Murska Sobota, 1. 3. – 20. 4. 2012

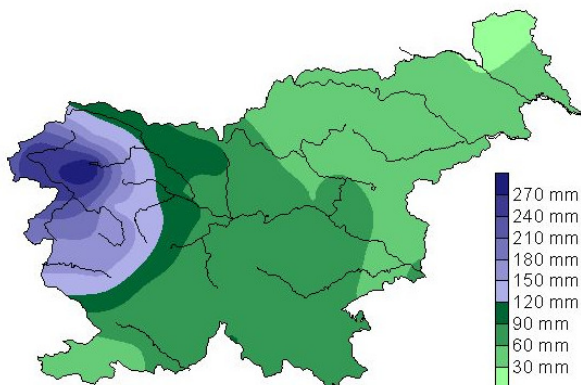

Pk = zgornja meja vode v tleh

50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

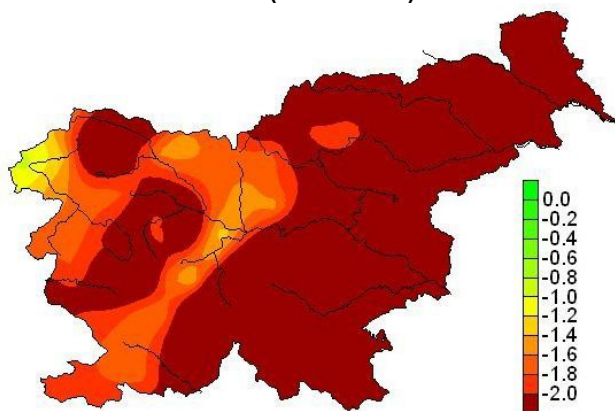
Višina padavin od 1. do 20. aprila 2012

V večjem delu države je padlo v prvih dveh dekadah do 90 mm dežja. Do 60 mm je padlo na Koroškem, Štajerskem, skrajnem jugozahodnem delu države ter v Prekmurju. Skrajni severni del Prekmurja je prejel celo manj kot 30 mm padavin. Nad 100 mm je padlo v delu zahodnega dela države. Še največ, več kot 150 mm, v Alpah, Posočju ter Idrijskem hribovju.

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje (dolgoletno povprečje od leta 1971 do 2000).

SPI1 (marec 2012)

Standardiziran padavinski indeks za mesec marec kaže zelo sušno podobo. Blaga suša po SPI lestvici se začne pri vrednosti -1 , ki jo lahko zasledimo na skrajnem severozahodu države, drugje je bilo še bolj suho. Najnižje vrednosti indeksa so v celotni vzhodni Sloveniji, v pasu od Vipavske doline proti spodnjemu kraku Gorenjske in v Zgornjesavski dolini.

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2.0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2.3 %
1.5 to 1.99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4.4 %
1.0 to 1.49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9.2 %
-0.99 to 0.99	Normalno	Zelena	68.2 %
-1.0 to -1.49	Zmerno suho	Rumena	9.2 %
-1.5 to -1.99	Zelo suho	Oranžna	4.4 %
-2 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2.3 %

Zahvala: Pripravo produktov je s sofinanciranjem omogočila EU preko programa Transnacionalnega sodelovanja v JV Evropi.

